

Una conferència poc educativa

Marta Munné

Tutora i professora de l'àrea administrativa

Vaig assistir a la conferència d'una persona amb anomenada, mediàtica, d'aquelles de les quals esperes molt. La conferència prometia en tots els sentits, no només pel que fa al conferenciant, sinó perquè el tema em motivava i, per tant, tot i que sortia de treballar, hi vaig anar molt il·lusionada.

No és per parlar del contingut de la xerrada que faig aquest escrit, ja que va ser prou correcte, sinó per comentar un fet que em va molestar especialment.

El ponent estava assegut darrere una taula, sobre la qual tenia fulls de paper, aigua i el mòbil (al seu costat dret). Fins aquí res a dir.

Quan ja portava una bona estona parlant vaig notar com cada tres segons aproximadament dirigia els seus ulls cap el mòbil. Vaig pensar que potser esperava una trucada urgent, que potser mirava l'hora, que potser controlava el temps que portava parlant... El cas és que durant uns vint minuts vaig estar tan pendent del que deia com dels seus ulls en constant moviment cap aquell aparell que tenia al costat.

En acabar la conferència i, abans que el públic aplaudís, va agafar el mòbil i va mirar el missatge que li havia arri-

bat mentre parlava. Vaig quedar bastant parada, però la sorpresa va ser més gran en sentir que compartia amb nosaltres el contingut del missatge: "El Barça ha perdut contra el Getafe per 4 a 0 i diu adéu a la Copa del rei".

Segurament més d'un pensa que el contingut del missatge era prou important com per justificar la manera de fer d'aquest ponent. Però, tenint en compte que la conferència versava sobre educació, se'm plantegen algunes qüestions: Podem acceptar que algú suposadament entès en educació actuï d'aquesta manera? Quin grau de respecte cap al públic mostra estant pendent d'altres coses mentre està parlant? No és cert que es demana al públic que desconnecti els mòbils durant qualsevol acte per tal de no molestar? I doncs, no seria raonable que aquells que porten a terme l'acte en qüestió també el desconnectessin? I com a professora em pregunto, què pensarien els meus alumnes, si mentre fes classe, anés mirant constantment el mòbil? És cert que ells n'estan pendents, però trobarien bé que jo ho fes?

Sincerament, a vegades penso que tenim un problema... d'educació.

Adéu al zero

Josep Vilà

Professor de socials d'ESO

Si no es produeixen canvis de darrera hora, el zero té els dies comptats a l'ESO perquè segons un esborrany del Ministeri d'Educació, a partir del proper curs, els alumnes de Secundària hauran de rebre com a mínim una qualificació de "1" a la

nota final de l'avaluació, tot i que els professors podem seguir qualificant els exàmens amb un zero, quan així ho creguem necessari.

¿Per quins motius s'ha pres aquesta decisió? Sembla que el Ministeri d'Educació està disposat a carregar-se el zero, bàsicament, diuen els experts, per dues raons: la primera, perquè es considera impossible que un alumne acabi el curs escolar amb zero coneixements d'una assignatura; l'altra, que el zero té efectes psicològics negatius per a l'estudiant.

Podem doncs, trobar al darrere d'aquesta mesura tot un seguit de bones intencions, una pràctica aplicada a l'escola de l'anomenat "bonisme" o d'allò que correntment se'n diu

com a "políticament correcte". Una mesura, en definitiva, d'efectes més simbòlics que no pas reals. Perquè, jo em pregunto... què caldrà fer aleshores quan un alumne no assisteix a classe regularment, no copii els apunts, no faci mai els deures, o bé es negui a estudiar per la senzilla raó que no li dona la gana, ja sigui perquè no li agrada, ja sigui perquè l'obliguen els seus pares... No ens deixem enganyar: qui treu un zero, la immensa majoria de les vegades, per no dir sempre, és perquè vol i com a conseqüència d'una decisió absolutament deliberada i personal.

Als professors no ens agrada gens posar zeros; de fet, en posem en molt poques ocasions, de tal manera que jo, per exemple, no recordo haver-ne posat cap al llarg d'aquest curs. Si als professors ens agradés de posar zeros, ens dedicariem a un altre ofici, perquè ens hauriem equivocat de feina, ja que a nosaltres ens agrada ensenyar i veure com els nostres alumnes -a ser possible tots els nostres alumnes- aprenen i superen tots els exàmens.

Malgrat tot això, jo vull reivindicar el simbolisme del zero pel seu poder exemplificador. Reivindico el zero, administrat en comptades, comptadíssimes, però sàvies ocasions, per als alumnes "passotes". Però, sobretot, per als nostres "benvolguts" polítics que massa sovint ens "obsequien" amb mesures tan "intel·ligents" com aquesta, o bé amb absurdes lleis d'educació que canvien, al seu caprici, cada dos per tres, sense tenir en consideració ni les opinions ni les necessitats reals dels professors i de tota la comunitat educativa en general.

Montserrat Rovira
Professora història de l'Art

"Una humanitat sense art seria tan pobre com una naturalesa sense arbres" Paul Klee (1879)

En l'àmbit de les Ciències Socials en general i dins de la Història en particular, la Història de l'Art ocupa un paper cada vegada més rellevant. Es tracta

d'una ciència jove. Com a disciplina va néixer amb la publicació de les *Vidas* de Giorgio Vasari en el segle XVI. La seva institucionalització és una mica posterior: les primeres càtedres sorgeixen per primera vegada a les universitats de Gotingan (1813) i de Berlín (1814). A Espanya la història de l'art no apareix fins al curs de doctorat a la Complutense el 1904.[...]

La Història de l'Art com a disciplina científica té per objecte d'estudi l'obra d'art, i per finalitat la seva explicació i evolució dins dels contextos històrics, és a dir, el seu interès radica a identificar l'obra des d'un punt de vista artístic, per tant, descriure-la, explicar-la i interpretar-la. La seva utilització a l'aula enriqueix els procediments i l'aprenentatge dels conceptes d'història. És per això que no hi ha cap dubte que el seu estudi pot ser de gran utilitat en la formació humana i social dels alumnes de Batxillerat, ja que els ajuda a construir una idea rellevant i significativa del procés de continuïtats i canvis en la societat, i de la diversitat de respostes humanes a algunes de les necessitats i problemes profunds i comuns de les persones. L'art és una font del passat que ens ajuda a tenir empatia o a immernir-nos en altres maneres de ser humanes. En la mesura que els humans som iguals i en la mesura que ens manifestem diferents al llarg dels temps i de l'espai, tota experiència mental i existencial que ens situï en formes diferents de les nostres ens dona l'oportunitat d'esdevenir més humans, d'esculpir-nos l'ànima en direcció a d'altres límits dels que tenim en el moment present.

Humanament, tenim l'oportunitat d'entendre millor, d'endinsar-nos encara més enllà i no deixar-nos de fer preguntes. És per aquest motiu que la història de l'Art és una disciplina amb una alta virtualitat educativa.

La Història de l'Art, a més, constitueix una eina privilegiada per afavorir la maduresa intel·lectual i humana dels alumnes, pot facilitar el treball autònom, posseeix unes tècniques d'indagació i investigació sobre obres concretes i perceptibles que ajuden a l'adquisició d'habilitats d'observació i comunicació, i, fins i tot, es pot aplicar a la

vida pràctica, especialment en el consum del lleure i en la formació de la sensibilitat.

Per la naturalesa del seu objecte, mètode, finalitat i potencialitat educativa, col·labora activament en l'assoliment dels objectius generals del Batxillerat: facilita l'ús correcte de tècniques de comunicació icòniques, permet l'obtenció d'un bagatge cultural, facilita la comprensió dels canvis de la societat actual i la rapidesa de les seves mutacions, ajuda de manera eficaç a la transferència de l'experiència cultural adquirida, transmet i consolida el valor social del respecte i la defensa del patrimoni artístic del nostre país i de la humanitat en general i, en menor mesura, també és idònia per potenciar una orientació cap a professions diverses.

La iniciació a la Història de l'Art no hauria de partir de zero, hauria de trobar el seu punt de partença en els continguts iniciats en etapes educatives anteriors i, d'una manera especial, a les Ciències Socials de l'Educació Secundària Obligatòria i al grau de desvetllament de les sensibilitats personals desenvolupades a través de l'àrea d'Educació visual i plàstica.

La selecció de continguts d'aquesta disciplina se centra, prèvia introducció de les seqüències prehistòriques i de l'Antiguitat pre-hel·lènica, en els models clàssics -patrò i mesura de diversos moments de la Història i testimoni mut dels orígens d'Europa -, en l'anàlisi d'alguns temes del món medieval i modern, i en l'estudi d'algunes línies de l'art contemporani del segle XX a partir dels seus precedents vuitcentistes. El propòsit fonamental consisteix a facultar l'alumnat per llegir obres d'art de forma progressiva amb unes guies que li facilitin l'autonomia i la introducció a la terminologia específica de la disciplina. Ara bé, s'ha de tenir present que fem referència a comentaris escolars i no a la crítica d'art.

El punt de partida hauria de ser, doncs, la realitat de l'aula: quins objectius pot tenir l'ensenyament de la història de l'art (i el comentari d'obres) en el batxillerat; quins continguts són accessibles, tenint en compte el bagatge conceptual i procedimental de l'alumnat; i ser conscients que treballem amb alumnes que ho ignoren quasi tot sobre estils artístics, amb coneixements molt elementals sobre la història de la cultura i que tampoc han incorporat procediments d'anàlisi visual.

En conclusió, l'estudi d'Història i Art contribuirà a l'enriquiment personal dels alumnes a través d'una alfabetització artística i un aprenentatge escoltant la mirada.

M2
ESPORTS

INTERSPORT
TRADINEX, S.L.

Pg. Pers III, 57B - Tel./Fax 93 836 27 28
08240 MANRESA
BARICENTRO - TEL. 93 719 02 51
08210 BARBERÀ DEL VALLÈS

Començo aquest article amb un dels capítols del Petit Príncep d'Antoine de Saint-Exupéry. L'he triat per la visió que té un nen sobre el món de les matemàtiques. Del conte s'extreu la idea que tenim sobre les matemàtiques com oportunitats per aprendre noves eines.

«El quart planeta era d'un home de negocis. Aquest home estava tan enfeinat que ni tan sols va aixecar el cap quan va arribar el Petit Príncep.

- Bon dia - li va dir aquest -. Teniu el cigarret apagat.

- Tres i dos fan cinc. Cinc i set, dotze. Dotze i tres, quinze. Bon dia. Quinze i set, vint-i-dos. Vint-i-dos i sis, vint-i-vuit. No tinc temps d'encendre'l. Vint-i-sis i cinc, trenta-un. Uf! O sigui que són cinc-cents un milions sis-cents vint-i-dos mil set-cents trenta-un.

- ¿Cinc-cents milions de què ?

- ¿ Eh ? ¿ Encara ets aquí ? Cinc-cents un milions de... Ja no ho sé... Tinc tanta feina ! Sóc seriós, jo, no m'entretinc amb bestieses ! Dos i cinc, set...

- ¿ Cinc-cents un milions de què ? - va repetir el Petit Príncep, que no havia renunciat mai de la vida a una pregunta, un cop l'havia feta.

- Milions d'aquestes cosetes que es veuen de vegades al cel.

- ¿ Mosques ?

- No, home, no, unes cosetes que brillen.

- ¿ Abelles ?

- No. Unes cosetes daurades que fan somiar els ganduls. Però sóc una persona seriosa, jo! No tinc temps de somiar.

- Ah!, ¿ estels?

- Això mateix. Estels.

- ¿ I què fas amb els cinc-cents milions d'estels ?

- Cinc-cents un milions sis-cents vint-i-dos mil set-cents trenta-un. Sóc seriós, jo, sóc precís.

- ¿ I què en fas dels estels?

Els administro. Els compto i els recompto - va dir l'home de negocis -. És difícil. Però sóc un home seriós!

El Petit Príncep encara no estava satisfet.

- Jo, si tinc un mocador, me'l puc posar al voltant del coll i endur-me'l. Si tinc una flor, la puc collir i endur-me-la, Però tu no pots collir els estels!

- No, però els puc dipositar al banc.

- Què vol dir això ?

- Vol dir que escric en un paperet la quantitat d'estels que tinc. I després tanco aquest paper amb clau en un calaix.

- ¿ I ja està ?

- Ja n'hi ha prou!

"És divertit",- va pensar el Petit Príncep. "És bastant poètic. Però no és gaire seriós".

El Petit Príncep tenia unes idees sobre les coses serioses molt diferents de les persones grans.

- Jo - va afegir -, tinc una flor i la rego cada dia. Tinc tres volcans i els escuro cada setmana. Perquè també escuro el que està apagat. No se sap mai. Els és útil als volcans i li és útil a la flor, que jo els posseeixi. Però tu no ets útil als estels.

L'home de negocis va obrir la boca però no va saber què respondre, i el Petit Príncep se'n va anar.

"Decididament, les persones grans són d'allò més extraordinàries", es deia a si mateix durant el viatge.

Les matemàtiques són una molt bona oportunitat per desenvolupar i millorar l'ordre, la lògica, la perseverança i el que és més important la gratificació personal del treball ben fet.

Per arribar a trobar totes aquestes recompenses cal invertir un temps i un esforç. Aquest és el repte en una societat que "habitualment" va molt de pressa i on es valora el resultat immediat...

En una classe de matemàtiques és freqüent una primera pregunta després d'una estona treballant: Uff! Què és això de...? Un cop tenen la resposta el temps marcarà que surti la següent pregunta: Per a què serveix...?

El que fa que un aprenentatge sigui assolit és el grau d'aplicació que aconsegueix cadascú. Per això, cal fer nostre els continguts, treball per detectar i corregir els nostres errors, millorar en definitiva. Inculcar aquestes eines requereixen, en definitiva, temps i paciència.

Antoine de Saint-Exupéry

El Petit Príncep

Amb els dibuixos de l'autor

Neus Serrano, professora de matemàtiques d'ESO

GRAELLS

SO PROFESSIONAL
IL·LUMINACIÓ
IMATGE

Po. Industrial La Serrata
07110, Nou U
Tel.: 971 070 60 72
08272 Sitges (Tf. de 30gés
graelles@graelles.es

En plena crisi del petroli, uns anys en què la manca de proveïment d'aquest producte havia fet apujar-lo a preus astronòmics, la indústria i el desenvolupament econòmic

havia fet que augmentés molt la demanda energètica. Va ser quan aquí es va començar a parlar de la necessitat d'implantar l'energia nuclear per no haver de dependre tant del preu del petroli. Malgrat això, no tothom hi estava favor: recordo les campanyes contra l'energia nuclear que van endegar alguns grups ecologistes a principis dels anys setanta. Gran quantitat de cotxes d'aquella època (Citroën Diane 6, 2CV, Seat-600 o Renault-5) anaven farcits d'enganxines amb el dibuix d'un sol amb les paraules "Nuclear? No, gràcies!" i en trobades ciutadanes com festes majors es podien veure simpatitzants ecologistes repartint panflets alertant-ne dels seus riscos. La veritat és que aleshores, la població adulta tenia por de protestar a causa d'una situació política encara molt delicada i era difícil donar i rebre informació dels avantatges i inconvenients de l'energia nuclear. Qualsevol ocasió era bona per fer-ho, qualsevol trobada on es concentrés un gran nombre de persones. La població, de fet, relacionava energia nuclear amb guerra nuclear, amb les terribles conseqüències de les bombes llançades damunt la població civil indefensa d'Hiroshima i Nagasaki poc abans d'acabar la Segona Guerra Mundial i tenia por de la cursa armamentística nuclear que s'estava produint entre Rússia i EUA, però no tenia prou elements per jutjar-ne la seva necessitat o no: la informació no era a l'abast de tothom.

Malgrat l'oposició popular (tret que la seva implantació també suposava llocs de treball i inversions pels municipis que havien de rebre les plantes), a Catalunya es va autoritzar la construcció de centrals, i després de diversos anys, la posada en marxa i l'ús comercial d'Ascó I (1984), Ascó II (1985), Vandellòs I (1972) i Vandellòs II (1988). Es va construir també una línia de ferrocarril de mercaderies, que travessava el Vallès. Per allà passava el que les males llengües anomenaven el "tren nuclear", és a dir, un tren carregat de residus radioactius que es portaven a França per guardar o tractar. El pas pel Vallès era, segons aquestes mateixes fonts,

evitar l'àrea metropolitana de Barcelona, i les conseqüències que tindria una fuga de productes tòxics dins del nucli urbà de Barcelona. Actualment, s'usa una part d'aquesta via fèrria pel transport de passatgers (línia 7 de Renfe).

De fet, d'energia nuclear amb majúscules, no se'n va parlar més fins que l'abril de 1986 hi va haver un accident a Ucraïna, a la central de Txernòbil. Les autoritats soviètiques (llavors encara existia l'URSS) no van informar de l'accident fins que la radioactivitat fou detectada a Suècia. Després fou detectada també a Finlàndia, a Alemanya i, de fet, en més o menys intensitat a la major part d'Europa, en funció de les condicions meteorològiques i orogràfiques. Els índexs de radioactivitat van romandre per sobre dels normals durant molts dies. Segons les fonts oficials soviètiques, sempre receloses a comentar accidents per no interferir amb la cursa armamentística amb els EUA, fou originat per l'errada en una prova en la central. Resultat: grans quantitats d'isòtops radioactius foren llançats a l'atmosfera. Al voltant de 350.000 persones van haver de ser evacuades dels 155.000 km² més afectats. Just després de l'accident, es va començar a parlar de les conseqüències per a la població (fins i tot la més allunyada de la central nuclear). El principal problema sanitari procedia de la contaminació d'alguns isòtops com l'iode-131 (emissor beta, però amb un període de semidesintegració de només vuit dies), i l'estronci-90 i el cesi-137 amb uns períodes de semidesintegració d'uns 30 anys. D'aquesta manera, prop de Txernòbil, i encara avui dia, es troben concentracions molt altes de cesi-137 a les capes superficials del sòl, on és absorbit per plantes, insectes i fongs i així entren dins de la cadena alimentària. Es tem que la radioactivitat afecti a la població local durant generacions, amb diverses patologies. A la resta de zones es va parlar d'un augment significatiu de casos de càncer.

Però, què és l'energia nuclear? De fet, hi ha dos tipus d'energia nuclear, encara que la que té ús comercial en l'actualitat és l'energia nuclear de fissió. Normalment, aquesta es produeix quan nuclis d'urani-235 són fissionats (trencats) generant calor i una reacció en cadena controlada, cosa que ho diferencia d'una bomba nuclear, en què l'esmentada reacció és descontrolada. Malgrat que la central de Vandellòs-1 funcionava amb urani natural, aquest no és el cas més habitual, sinó que l'urani que surt de les mines ha de passar per un procés d'"enriquiment" per fer que contingui més urani-235 que el que hi ha de forma natural, i que faci

que la reacció es produeixi en les condicions adequades. La calor produïda en el trencament dels nuclis d'urani-235 s'aprofita per generar corrent elèctric, de manera semblant a com ho fan les centrals tèrmiques convencionals. Els avantatges de l'energia nuclear de fissió són que les emissions de CO₂ a l'atmosfera no són importants en tot el procés sencer des que l'urani surt de les mines fins que la central es tanca i es desmunta, i per tant així contribuïm d'una manera destacable a que no es produeixi l'efecte hivernacle. Però també cal quantificar bé el cost de construcció, de producció de la matèria primera, el risc de terrorisme amb productes radioactius, l'eficiència (es parla que solament s'aprofita al voltant d'un 30% de la calor produïda), l'abocament d'aigua refrigerant més calenta que quan s'agafa del riu o del mar (amb conseqüències evidents per la flora i la fauna), els riscos d'accidents i, és clar, el fet que l'urani és un recurs natural que també es pot esgotar en uns cinquanta anys.

La central de Vandellòs-1 està pràcticament desmantellada. Malgrat tot, el seu reactor ha d'estar aïllat encara uns vint-i-cinc anys més fins que els seus nivells d'activitat disminueixin a nivells òptims que permetin la seva demolició. Això ens fa pensar que a més de tot l'esmentat abans, també cal preveure el cost del desmantellament d'una central nuclear. Però el que pot donar més maldecaps és la gestió dels residus produïts, ja que els que havíem portat a França han de tornar: el contracte esmentava com a termini l'any 2011 perquè els residus radioactius vitrificats que resultaren del reprocessament del combustible nuclear de Vandellòs-1 retornessin ja que si no. França podria imposar sancions econòmiques. Aquest és el motiu pel qual actualment s'està buscant emplaçament per un cementiri nuclear amb certa pressa.

Per tant, malgrat tots els inconvenients que té l'energia nuclear, la qualitat de vida que tenim (a la qual no estem disposats a renunciar) que provoca una demanda energètica creixent i inassumible per unes energies fòssils amb una durada limitada per l'esgotament de les matèries primeres, i la por de les emissions de diòxid de carboni pel que suposen (augment de la temperatura, increment del nivell del mar,...) juntament amb unes encara poc desenvolupades energies renovables ens condueix a viure amb aquest perill permanent.

Xavier Vinyals
Cap d'àrea i professor de Física
i Matemàtiques a ESPO

El mes de desembre de 2006 l'Escola Joviat va signar un conveni de col·laboració amb una FOLKHÖGSKOLA de Bollnäs situada a la província de Helsinland (Suècia). El nom es podria traduir com una escola popular (per a gent gran). Aquest concepte d'Escola popular a Suècia està molt arrelat. Un 75% dels suecs entre 18 i 75 anys ha participat alguna vegada en curs d'una Folkhögskola i un 40% en els últims tres anys. Hem de suposar que amb la inversió que estem fent a Espanya, serem capaços en les generacions futures d'establir un espai de formació diferent, el que s'anomena per a tota la vida. Visitant la Folkhögskola, varem poder observar com, a part de població de risc o en atur, hi havia altres sectors de població fent cursos molt diversos: funcionament d'una emissora de ràdio, informàtica, coral, música, fins i tot, aprendre a escriure una novel·la.

L'objectiu del conveni amb l'escola sueca és formar professionals suecs en la cuina mediterrània i assessorar l'escola en la construcció d'un restaurant i la seva organització. Ens va animar el fet que el director del centre de Bollnäs, un enamorat de Catalunya que coneix l'Escola Joviat des de fa anys, creu que tenim una forma de fer que ens podria ajudar a crear una escola per a gent gran. La idea no ve d'ara. El 23 i 24 de març de 2000 es va reunir a Lisboa el Consell Europeu. D'aquesta trobada dels caps d'Estat en va sortir un objectiu estratègic: "...convertir-se en l'economia basada en el coneixement més competitiva i dinàmica del món, capaç de créixer econòmicament de manera sostenible amb més i millors llocs de treball i cohesió social."

Hi havia dos grups d'indicadors per donar informació del grau d'assoliment d'aquest objectiu. Els primers cinc indicadors feien referència a:

- la distribució de l'alumnat per titularitat del centre
- escolaritat als 3 anys
- relació alumnes-professor
- estudi de llengües estrangeres
- inversió en educació.

Completaven aquest apartat internacional un segon grup d'indicadors amb la finalitat que els sistemes d'educació i formació europeus constituïssin un referent de qualitat a nivell mundial el 2010 els següents:

1. Fer més atractiu l'aprenentatge ("elevat abandonament dels estudis abans dels 18 anys" i "necessitat de formació permanent").
2. Desenvolupar competències per la societat del coneixement (nivell de formació de la població jove).
3. Incrementar la matrícula en estudis científics i tècnics.

De tots els indicadors, el més preocupant és el de l'abandonament educatiu i la deserció total dels estudis entre els 18 i 24 anys. Espanya (amb un 30,8%) és en el penúltim lloc només superada per Portugal (38,6%). La mitjana europea és del 15,2% i Suècia ocupa el segon lloc amb un 8,6%.

En el nostre país no hi ha cultura de Formació permanent, entesa no com a escola d'adults que dona l'oportunitat d'obtenir aquell graduat que no vaig fer en el seu moment (que també!), sinó pel gust de la cultura, pel voler saber. Certament a molts països d'Europa també hi manca aquesta cultura, però és en aquests indicadors on els països nòrdics, el Regne Unit i, fins i tot, els Països Baixos ens prenen avantatge. Cal que el jovent del nostre país no deixi el seu procés formatiu als 20 anys. Cal seguir la formació després d'un Cicle Formatiu de Grau Superior o d'acabar la Universitat.

Hem aconseguit vèncer, però, grans reptes, com l'entrada de la dona al mercat de treball i a l'educació:

1. A ESO un 78% de dones obté el graduat mentre que només ho fan el 63% dels homes.
2. A Batxillerat el 52'8% de les dones obté el títol i només el 36'2% dels homes.
3. El 20'6% de les dones i només un 12'4% homes supera una diplomatura; un 21'1% dels llicenciats són dones i només un 14'5% són homes.
4. Només en la FP arriben a nivells molt parells.

En conclusió, cal apostar per la Formació per a tota la vida com a camí d'inclusió de les diferents cultures que estan ampliant la nostra diversitat social, i també com a element d'enriquiment personal. A tall d'exemple coneixem persones que estan organitzant el que en diem la Universitat de la gent gran. Són moltes les activitats que es poden fer quan es disposa de temps. Cal donar prioritat (quan es pugui) a invertir temps en el saber. No en va, des de fa unes quantes setmanes a l'entrada de Joviat 1 es pot llegir la frase: "La cultura esculpeix les actituds i les conductes de les persones". Esperem que a fi de bé.

Jaume Sensat
Responsable de qualitat

Aquestes dades es poden consultar al web del Ministerio de Educación y Ciencia (HYPERLINK "<http://www.mec.es>" www.mec.es).

T'ora mena de material de cuina per el professional de la cuina

GANIVETERIA

Ullorres

Born, 15 - Td. 93 872 21 42 - Fax 93 872 50 35